

Neresnico je napisala pisateljica na str. 40, kjer opisuje vožnjo z vlakom iz Ptuja v Maribor. Tam stoje med drugim sledeči stavki: „Druga železniška postaja je Pragersko. Izprevodnik zakliče: „Vsi izstopite!“ . . . Od jugo-zapada pridrda drug vlak ter postoji. Izprevodnik zakliče: „Poštni vlak v Maribor, Gradec, Dunaj! Brzo vstopite!“ . . . Prva postaja ima napis Račje-Fram . . .” — To vse skupaj vendar ni res! Pisateljica se je tega sama zavedala, zato se v prihodnjih stavkih nekoliko bolj oprezno izraža: „Druga postaja je Orešje-Slivnica. . . Tretja postaja so Hoče. . .” — Tako potvarjanje resničnega položaja se ne da opravičiti z nobenimi oziri. Saj lahko vsak učenec, ki se je kedaj vozil po tej progi z odprtimi ušesi, spravi učitelja v zadrego. Tudi sta pisateljica in urednik pri teh rečeh pozabila na „predgovor“, kjer se opozarja „posebno na državljanski pouk, ki ga po pravici zahteva novejša metodika in ki ga je doslej vobče malokdo upošteval. In baš to je glavni namen te knjige.“ — Meni se zdi, da ne!

Avtoritativni značaj ljudskošolskega pouka zahteva, da se na tej stopnji podaja samo to, kar je jasno in trdno dognano, ne pa to, kar je še dvomljivo ali celo naravnost napačno in neresnično. Da ocenjena knjiga v tem oziru ne ustreza v popolni meri, tega ni kriva toliko pisateljica sama, ko oni, ki so njeno knjigo izdali. V odboru „Šolske matice“ se je vendar našel kdo, ki bi opazil očitivne napake spisa in poskrbel, da se odpravijo. Sama „metodična“ recenzija in aprobacija je v tem oziru premalo. Veseli pa me knjiga kot dokaz, da se tudi v naših širših krogih čuti potreba podrobnega poznavanja naše domovine. „Šolska matica“ bo storila lepo in zelo koristno delo, če bo interesirane činitelje opozorila na vire, kjer bodo lahko dobili zanesljivega in dobrega gradiva za „domoznanstvo“. Naj sestavi bibliografijo našega domoznanstva; na tem polju je pri nas že mnogo opravljenega, dasi še ne vse. Dva lista imamo: „Carniolo“ in „Časopis za zgodovino in narodopisje“, ki se leta in leta trudita z našim domoznanstvom. Obema se je sedaj pridružil „Korotan. Glasilo društva za zgodovino in narodopis koroških Slovencev“, ki bo obdeloval isto polje. Toda baš oni, za katere [se vse to delo opravlja in ki ga za dosego svojih namenov potrebujejo — kakor da zanj ne vedo.

Dr. J. A. Glonar.

„Društvo sv. Jeronima“ v Zagrebu je za l. 1914 izdalo le dve knjigi, in sicer koledar „Danico“ in l. snopič Svetega pisma novega zakona. Društvo obstoji blizu 50 let ter šteje 35.000 članov. Ustanov ima 26; zadnji čas so se ga z ustanovami spomnili na pr. † samoborski župnik Franjo Forko, † karlovški odvetnik dr. Ivan Banjavčić; sedanji predsednik društva kanonik Ljudevit Knežić, oddelni predstojnik za bogočastje in nauk v m., dr. Milan Amruš ter nadškof dr. Bauer. Imovina vseh ustanov je koncem l. 1913 znašala 92.600 K. Člani plačujejo po 1 K, utemeljitelji 10 K. Od „Družbe sv. Mohorja“ se razlikuje n. pr. po tem, da ima vsako leto svojo glavno skupščino. — „Danica“, koledar za l. 1915., je obsežna knjiga s 419 stranmi. Poleg koledarskega gradiva in društvenega letopisa nahajamo v njej obilo poučnih člankov, pesmi, povesti in slik. Koledar je za katoliško in pravoslavno cerkev. V abecednem pregledu so podana „svetniška in nekatera narodna imena“ (Anastazija — Taža, Bariša — Bartolomej, Blagoslava — Eudoksija, Bogislav — Teobaldo, Božena — Natalija, Budislav — Gregor, Čedomila — Adelhajda, Doroslava — Agata, Dušan — Spiridion, Milivoj — Klement, Radvan — Hilarij, Sišman — Sigismund, Zdravko — Valentin, Veljko — Maksim, Vitomir — Siegfried itd.) Prof. dr. Rudolf Horvat podaja „hrvatski zgodovinski koledar“, to je k poedinim dnevom hrvatske zgodovinske dogodke, ki so se dogo-

dili na dotične dni. Menda prvič je uvrščen v knjige Sv. Jeronima slovenski članek; Vladimir Pušenjak priobčuje v Danici slovensko razpravo: „Pomen strojev in strojnih zadrug za kmetijstvo“. Uredništvo pripominja: „Ovaj članak donosimo u slovenskom jeziku. Čitaj samo malo polakše, pa ćeš sve razumjeti, kao da čitaš jezik hrvatski“. — Med slikami omenjamo sliko Ilije Zrinskega z otoka Krfa, potomca stranske panoge Zrinskih, ki so v glavni veji izumrli s sinom nesrečnega Petra 1703. — Podatki o avstrijskih mestih na str. 73. so očitno zastareli.

Dr. Fr. Ilešič.

Naše revije

Lovec. List za lov in ribarstvo. Mesečnik. V Ljubljani, 1914. M. 49. Leto V. Letna naročnina 8 K, udje lovskega društva ga dobivajo brezplačno.

Lovec, glasilo „Slov. lovskega društva,“ zavzema častno mesto med našimi športno-strokovnimi revijami. Tem pri nas usoda ni naklonjena, navadno prenehajo po kratkih poizkusih. Toda Lovec je srečno prestal začetno dobo in si je priboril vse pogoje za nadaljni obstoj. Nekako pred petimi leti je razposlalo „Slovensko lovsko društvo“ poziv za ustanovitev Lovca vsem, ki se zanimajo za lovno in prirodopisno gibanje, in že januarja 1910 je izšla 1. številka, lična po obliki in zanimiva po vsebini. Zdaj po prvem petletju se uredništvo Lovca lahko z zadovoljstvom ozira na že dovršeno delo in gleda z najlepšim upom v bodočnost, opirajoč se na krog zvestih sotrudnikov in čitateljev.

Kranjska je bila nekoč bogata na mnogovrstni divjačini. O tem nam še pričajo lovni izkazi in poročila iz 18. in iz začetka 19. stoletja. Vedno naraščajoče obljudenje dežele in brezmiselno preganjanje in pobijanje divjačine pa sta močno iztrebila naša lovišča. Šele ko je začelo delovati „Slovensko lovsko društvo“ za izboljšanje lovnih razmer, se je nekoliko preokrenilo na boljšo stran. Močno oporo je imelo lovsko društvo v svojem glasilu „Lovcu“, kjer je sodelovalo v prvem petletju okrog 50 pisateljev. V temeljitih razpravah in člankih so opozarjali na racionalen lov, ki je velike narodno-gospodarske in vzgojevalne važnosti. Nastopali so proti neusmiljenemu in nesmotrenemu streljanju divjačine in so toplo priporočali umno gojitev in odstreljevanje divjačine. V zaokroženih monografijah lovnih živali so seznanjali lovce s prebivalci njih lovišč; starejši lovci so s svojimi bogatimi izkušnjami izpopolnjevali lovsko-strokovne in lovsko-zoološke sestavke s spomin-skimi članki na zanimive dogodke v Dianinem kraljestvu. V predelku razprav so važni tudi psoslovni in riboslovni sestavki.

Izmed številnih sotrudnikov naj navedemo vsaj nekatere, ki so bogatili skozi celo petletje Lovčevo vsebino. „Za kunami“, s to iz lovskega in prirodopisnega stališča zelo zanimivo razpravo, je pričel prvi letnik; spisal jo je Podgorski. Za tem psevdonimom se skriva neumorni predsednik lovskega društva dr. Lovrenčič, ki si je pridobil največ zaslug za ustanovitev Lovca. Bil je urednik glasila do maja 1913 in je napisal v vsakem letniku več strokovnih in prirodopisnih sestavkov. Vesten tovariš mu je izkušeni Hanzlovsky, katerega temeljiti članki (Nekaj o sloki, O lovu na divjega petelina, Na ruševca, Humaniteta, Iz zapiskov starega